

KALLELSE TILL ORDINARIE BOLAGSSTÄMMA

Fullmäktige i Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt, org. nr 516406-0948, ("Skandia") kallas härmed till ordinarie bolagsstämma torsdagen den 4 maj 2017 kl. 16.00 i Skandiasalen, Lindhagensgatan 86 i Stockholm. Rösträtten vid stämman utövas i sin helhet av fullmäktige, men delägare och andra kunder med rösträtt i fullmäktigevalet i Skandia inbjuds att delta vid stämman.

Anmälan:

Delägare eller annan kund med rösträtt i fullmäktigevalet ("Kund") som önskar delta vid bolagsstämman ska anmäla sin avsikt att delta senast onsdagen den 26 april 2017 kl. 16.00. Anmälan sker antingen på webbplatsen www.skandia.se/stamma eller via telefon 0771-27 17 00 till Skandias kundtjänst. Rätten att delta vid stämman begränsas av antalet tillgängliga platser. Platserna vid stämman fördelas i den ordning anmälan sker.

Anmälan ska innehålla namn, personnummer, adress, e-postadress och telefonnummer. För Kund som är juridisk person ska anmälan innehålla uppgift om firmanamn, organisationsnummer, adress, e-postadress och telefonnummer samt uppgift om namn, personnummer och telefonnummer för den eller de ställföreträdare som ska företräda Kunden vid bolagsstämman.

Kund som önskar bli företrädd av ombud eller åtföljas av biträde vid bolagsstämman, ska lämna uppgift om ombudets eller biträdets namn, personnummer, adress, e-postadress och telefonnummer.

Med delägare avses enligt lag bolagets försäkringstagare samt försäkrade som omfattas av kollektivavtalsgrundade försäkringar. Utöver delägare har även andra som är ersättningsberättigade på grund av försäkring och som står risken för värdeförändringar i sparförsäkringar rösträtt i val till fullmäktige. Med annan röstberättigad kund avses enligt bolagsordningen alltså även den som omfattas av en annan tjänstepensionsförsäkring än en sådan som följer av kollektivavtal.

Ärenden:

1. val av ordförande och sekreterare vid stämman;
2. justering av röstlängden;
3. godkännande av dagordning;
4. val av en person att jämte ordföranden justera stämmans protokoll;
5. fråga om stämman blivit behörigen utlyst;
6. anförande av verkställande direktören Frans Lindelöw samt föredragning av årsredovisningen och revisionsberättelsen samt av koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen;
7. fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen samt av koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen;
8. dispositioner beträffande resultatet enligt den fastställda balansräkningen;
9. fråga om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören;
10. fastställande av det antal styrelseledamöter som ska väljas på stämman;
11. bestämmande av arvoden till styrelse och revisor;
12. val av styrelseledamöter och styrelsens ordförande;
13. val av revisor;

14. anmälan om val av fullmäktige;
15. fastställande av ersättning till ledamöter i fullmäktige;
16. val av fullmäktiges ordförande och två vice ordförande (fullmäktiges presidium) för tid efter stämman;
17. bestämmande av arvode till ledamöter i valberedningen till styrelse- och revisorsval;
18. val av ledamöter i valberedningen till styrelse- och revisorsval;
19. bestämmande av arvode till ledamöter i valberedningen till fullmäktigeval;
20. val av ledamöter i valberedningen till fullmäktigeval;
21. beslut om bolagets ägarinstruktion;
22. beslut om riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare; samt
23. övriga ärenden som i behörig ordning hänskjutits till stämman.

Antal styrelseledamöter samt arvoden till styrelse och revisor (punkterna 10-11)

Valberedningen till styrelse- och revisorsval föreslår bolagsstämman att fatta följande beslut.

Styrelsen ska bestå av nio bolagsstämmovalda ledamöter.

Arvode ska utgå till de ledamöter i styrelsen som inte är anställda i Skandia enligt följande (föregående års arvode inom parentes): ordföranden 1.800.000 (1.750.000) kr och annan ordinarie ledamot 450.000 (425.000) kr. Arvode ska därutöver utgå för arbete i risk- och revisionsutskottet med 300.000 (300.000) kr till utskottsordföranden och 135.000 (125.000) kr till annan ledamot, i placeringsutskottet med 250.000 (250.000) kr till utskottsordföranden och 125.000 (125.000) kr till annan ledamot, i kund- och produktutskottet med 200.000 (200.000) kr till ordföranden och 100.000 (100.000) kr till annan ledamot, samt i ersättningsutskottet med 50.000 (50.000) kr till utskottsordföranden och annan ledamot.

Den som innehar F-skattsedel ska kunna fakturera sitt arvode som näringsidkare förutsatt att Skatteverkets krav är uppfyllda. Till det angivna arvodesbeloppet läggs i så fall mervärdesskatt men inte egenavgifter/socialavgifter.

Revisorsarvode ska utgå enligt godkänd räkning.

Val av styrelse och revisor (punkterna 12-13)

Valberedningen till styrelse- och revisorsval föreslår följande.

Till ordinarie styrelseledamöter för tiden intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2018 föreslås Hans-Erik Andersson, Peggy Bruzelius, Mengmeng Du, Reinhold Geijer, Sverker Lundkvist, Christer Löfdahl, Per Nordlander, Kristina Schauman samt Jonas Persson. Omval avseende samtliga ledamöter. Hans-Erik Andersson föreslås omvald som styrelseordförande.

Omval föreslås i av Deloitte AB som revisionsbolag med Svante Forsberg som huvudansvarig revisor för tiden intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2018. Förslaget är i överensstämmelse med Risk- och revisionsutskottets rekommendation.

Anmälan om val av fullmäktige (punkt 14)

Vid 2017 års fullmäktigeval har följande ledamöter valts in: Nils Bacos, Karin Eliasson, Anne Ludvigsson, Sophie Nachemson-Ekwall, Elisabeth Nilsson, Leif Victorin och Alexander Wong.

Val av presidium och arvoden till fullmäktige och valberedningen till styrelse- och revisorsval (punkterna 15-17)

Valberedningen till fullmäktigeval föreslår bolagsstämman att fatta följande beslut.

Bo Källstrand väljs till ordförande (omval) samt Karin Eliasson (omval) och Elisabeth Nilsson (nyval) till vice ordförande.

Arvode ska utgå till fullmäktiges ordförande med 400.000 kr, till var och en av fullmäktiges vice ordförande med 200.000 kr och till var och en av övriga fullmäktigeledamöter med 100.000 kr. Arvodena är oförändrade i förhållande till tidigare år.

Arvode ska utgå för arbete i valberedningen till styrelse- och revisorsval till ordföranden med 150.000 kr och till annan ledamot med 100.000 kr, varvid gäller att sådant arvode inte ska utgå till bolagets styrelseordförande. Arvodena är oförändrade i förhållande till tidigare år.

Den som innehar F-skattsedel ska kunna fakturera sitt arvode som näringsidkare förutsatt att Skatteverkets krav är uppfyllda. Till det angivna arvodesbeloppet läggs i så fall mervärdesskatt men inte egenavgifter/socialavgifter.

Val av ledamöter i valberedningarna och ersättning till ledamöter i valberedningen för fullmäktigeval (punkterna 18-20)

Av fullmäktiges arbetsordning framgår att valberedningen till styrelse- och revisorsval ska bestå av fem ledamöter, varav tre ska vara ledamöterna i presidiet, en ska vara styrelsens ordförande och en ska vara annan ledamot i fullmäktige. Som denna sistnämnda ledamot har presidiet föreslagit Kajsa Lindståhl.

Det föreslås således att stämman fattar följande beslut.

Till ledamöter i valberedningen till styrelse- och revisorsval för tiden intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2017 utses Bo Källstrand (omval), Karin Eliasson (omval), Elisabeth Nilsson (nyval), Kajsa Lindståhl (omval) och Hans-Erik Andersson (omval).

Av fullmäktiges arbetsordning framgår att fullmäktiges ordförande ska ingå i valberedningen till fullmäktigeval. Presidiet föreslår att valberedningen till fullmäktigeval ska utgöras av Bo Källstrand (omval), Eva Serenhov (omval), Anna-Karin Stenberg (omval), Leif Victorin (omval) och Björn Wolrath (omval). Valberedningen utser senare inom sig ordförande varvid gäller att en ledamot i fullmäktige inte kan utses som ordförande.

Arvode ska utgå för arbete i valberedningen till fullmäktigeval till ordföranden med 150.000 kr och till annan ledamot med 100.000 kr. Arvodena är oförändrade i förhållande till tidigare år.

Den som innehar F-skattsedel ska kunna fakturera sitt arvode som näringsidkare förutsatt att Skatteverkets krav är uppfyllda. Till det angivna arvodesbeloppet läggs i så fall mervärdesskatt men inte egenavgifter/socialavgifter.

Beslut om ägarinstruktion (punkt 21)

Enligt Skandias bolagsordning ska beslut om ägarinstruktion fattas vid varje ordinarie bolagsstämma.

Det föreslås att bolagsstämman ska besluta att anta ägarinstruktion enligt det framlagda förslaget.

Beslut om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare (punkt 22)

Styrelsen föreslår att bolagsstämman beslutar om följande riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor till ledande befattningshavare i Skandia. Beslutet innebär att riktlinjerna kvarstår oförändrade i förhållande till de riktlinjer som beslutats vid de tre senaste årens ordinarie bolagsstämmor.

Med ledande befattningshavare avses i dessa riktlinjer Skandias verkställande direktör och andra i Skandiakoncernens ledningsgrupp. Riktlinjerna ska inte påverka sådan ersättning till ledande befattningshavare som bestämts tidigare.

- Den enskildes samlade totala ersättningar ska vara marknadsmässiga.
- Ersättning ges endast i form av fast lön, pension, risk- och sjukvårdsförsäkringar och sedvanliga förmåner exempelvis förmånsbil. Rörliga ersättningar, såsom bonus, förekommer inte.
- Pensionsåldern är normalt 65 år. Pensionen består av kollektivavtalad tjänstepension (FTP) samt en avgiftbestämd tilläggspension på lönedelar över 30 inkomstbasbelopp.
- Uppsägningstiden är sex månader. Vid uppsägning från Skandias sida har befattningshavaren rätt till avgångsvederlag normalt sex månadslöner.
- Styrelsen ska ha rätt att undantagsvis frånga de fastställda riktlinjerna om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.
- Beslut om ersättningar till ledande befattningshavare ska fattas av Skandias styrelse efter beredning i styrelsens ersättningsutskott.

Övriga ärenden (punkt 23)

Det har inkommit tre motioner från röstberättigade i fullmäktigeval.

1. Hans Kjellman, Apelvägen 4, Stocksund, föreslår att stämman ska uppdra åt styrelsen att vidta förändringar i kommunikationen med kunderna avseende resultatet och återberingen och jämföra med utfallet med relevanta index. Som exempel nämner motionären att Skandia lyfter fram att återberingen 2016 uppgått till 13 miljarder kronor, medan värdeökningen på hans värdebesked endast uppgår till cirka 4 procent. Styrelsen vill anföra följande. Totalavkastningen i Skandias tillgångsportfölj uppgick 2016 till 8,2 procent vilket med hänsyn till förutsättningarna på kapitalmarknaden får betraktas som en mycket god riskjusterad avkastning på kapitalet. Samma år uppgick den till kunderna preliminärt fördelade återberingen till kunderna till totalt cirka 13 miljarder kronor, vilket motsvarar 4,2 procents återberingsränta före skatt och avgifter. Skandia tillämpar en utjämningsmodell för att försäkringskapitalet och/eller utbetalningarna till kunderna inte ska behöva sänkas vid mindre nedgångar i Skandias rörelseresultat. Detta innebär att avkastningen jämnas ut över flera år och att

återbäringsräntan därmed för enskilda år kan vara högre eller lägre än totalavkastningen. Återbäringsräntan följer alltså inte den faktiska avkastningen för enskilda år. Under 2015 uppgick totalavkastningen t.ex. till 5,3 procent, medan den värdeökning som redovisades på kundernas värdebesked var cirka 15 procent. Uppgifter om totalavkastningen och återbäringsräntan publiceras varje månad på www.skandia.se/nyckeltal. Skandias återbäringsräntemodell ger en stor kundnytta genom att den möjliggör jämnare pensionsutbetalningar utan att samtidigt försämra möjligheterna till en hög avkastning. Samtidigt medför återbäringsräntemodellen utmaningar när det gäller kommunikationen kring avkastningen. I fullmäktiges ägarinstruktion till bolaget, anges under punkten "Modellen för kollektivt risktagande" att de centrala delarna i fördelningstekniken ska beskrivas tydligt för kunderna och att Skandia ska sträva efter en god genomlysning av hur värdet på kundernas sparande utvecklas. Detta är ett pågående och kontinuerligt arbete i Skandia samtidigt som motionen kan ses som ett kvitto på att Skandia ännu inte fullt ut har lyckats i sin strävan att göra fördelningstekniken tydlig för kunderna. När det sedan gäller jämförelseindex, vill styrelsen anföra följande. Kapitalförvaltningen i Skandia har ett långsiktigt uppdrag att skapa så hög avkastning som möjligt med ett balanserat risktagande. Skandia jämför sig med jämförbara bolag; ett index baserat på livförsäkringsbolag blir emellertid missvisande eftersom flera livförsäkringsbolag på den svenska marknaden är finansiellt svaga. Andra index för fonder eller enskilda aktiemarknader blir heller inte fullt ut relevanta eftersom det saknas garantiinslag i den typen av investerings- och sparformer. Sammantaget är det styrelsens uppfattning att motionen ska avslås eftersom frågan om Skandias kommunikation avseende modellen för kollektivt risktagande redan är hanterad i ägarinstruktionen.

2. Max Villman, Hörda Trottagård, Ingelstad, föreslår att stämman ska uppdra åt styrelsen att utreda frågor kopplade till förekomsten av s.k. distributörsfonder på Skandias fondtorg. Styrelsen vill anföra följande. Distributörsfonder är ett utbud av fonder som bara erbjuds via externa försäkringsförmedlare som vill skapa ett bredare utbud och mer valfrihet för sina kunder. Distributörsfonder är tillgängliga som placeringsinstrument i Skandias fondförsäkringsbolag. Även om det är distributörens/förmedlarens ansvar att tillvarata den enskilde kundens intressen och tydliggöra vad för slags fond kunden köper och vad det är kunden betalar för, arbetar Skandia för att främja fondernas kvalitet. Skandia utvärderar återkommande fonderna och försäkringsförmedlare, något som har resulterat i att Skandia har uteslutit cirka 15 distributörsfonder och sagt upp samarbetet med flera förmedlarbolag som inte uppfyllt Skandias krav. Av samma skäl har Skandia också avstått från att ta in vissa distributörsfonder. Skandia kommer intensifiera detta arbete. Styrelsen föreslår mot bakgrund av det anförda att motionen ska avslås.

3. Max Villman, Hörda Trottagård, Ingelstad föreslår att stämman ska besluta om en ändring i ägarinstruktionen, punkt 3 Värdegrund, under rubriken Långsiktighet enligt följande (den föreslagna förändringen kursiverad). "Skandia tar på sig långa försäkringsåtaganden och har som mål att maximera värdet för ägarna, dvs. Skandias kunder, över livstiden av deras försäkringar genom att kombinera en god avkastning med ett sund risktagande *och mycket låga avgifter.*" Som skäl anger motionären bl.a. följande. "Som kundägt har Skandia en unik möjlighet att gå i bräschen och hjälpa svenska pensionssparare och försäkringstagare att spara på det enligt forskningen mest effektiva sättet - att långsiktigt köpa och behålla passiva indexfonder med mycket låga avgifter. Här finns en

möjlighet att röra sig mot att bli ett svenskt Vanguard Group. Ett riktmärke borde vara att erbjuda breda passiva indexfonder från olika sektorer och olika delar av världen med avgifter under 0,2%. Som det ser ut idag är fondutbudet inte alls upplagt med detta i åtanke." Styrelsen vill anföra följande. Skandia har enligt ägarinstruktionen som mål att maximera värdet för ägarna, dvs. Skandias kunder, över livstiden av deras försäkringar genom att kombinera en god avkastning med ett sunt risktagande. Av ägarinstruktionen framgår vidare att Skandias modell för kollektivt risktagande ställer krav på en genomtänkt och rättvis fördelning av kapital, kostnader och intäkter mellan olika försäkringar och former av risktagande samt mellan olika generationer och försäkringskollektiv. Sett isolerat till avgiftsuttagsfrågan, innebär detta att avgifterna ska motsvara de faktiska kostnaderna för en viss försäkring. När det gäller dotterbolagen, t.ex. Skandias fondförsäkringsbolag och Skandias bank, anger ägarinstruktionen att verksamheten i dessa ska bedrivas med uppmärksamhet på kapitalbindningen och omsorg om utdelningsförmågan. Samtidigt ställer ägarinstruktionen krav på att samtliga bolag i Skandiakoncernen som erbjuder tjänster ska sträva efter att uppfylla rimliga förväntningar hos sina kunder och skapa långsiktiga relationer med dem, att tjänsterna genomgående ska ha god kvalitet och att bolagen ska vara tydliga med vad de gör, hur de tar betalt och vad kunderna får i gengäld. Inom ramen för målet om värdemaximering för Skandias kunder gäller alltså även för Skandias rörelsedrivande dotterbolag att de ska drivas så att de skapar förtroende och nytta för sina kunder. Avgiftsuttaget i Skandia är en komponent av Skandias modell för kollektivt risktagande och frågan är således redan hanterad i ägarinstruktionen. Även vad avser Skandias dotterbolag anser styrelsen att frågan redan är hanterad i ägarinstruktionen. Mot bakgrund härav föreslår styrelsen att förslaget ska avslås.

Handlingar till stämman

Handlingar till stämman, bl.a. årsredovisning och revisionsberättelse, hålls tillgängliga på webbplatsen <https://www.skandia.se/stamma>. De skickas också per e-post till de delägare och andra röstberättigade som begär det och lämnar uppgift om e-postadress.

Välkomna!

Stockholm i april 2017

Styrelsen för Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt